

Sygn. akt IV Pa 102/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 14 października 2014r.

Sąd Okręgowy Wydział IV Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Zielonej Górze

w składzie:

Przewodniczący: Sędzia SO Bogusław Łój / spr /

Sędziowie : Sędzia SO Grażyna Śliwa

Sędzia SR del Rafał Skrzypczak

Protokolant : st.sek.sąd.R. Duchnicka - Tylutka

po rozpoznaniu w dniu **14 października 2014r. w Zielonej Górze**

na rozprawie

sprawy z powództwa **J. W.**

przeciwko **(...) Spółce Akcyjnej Komendzie Głównej (...) Ochrony (...) w W.**

o zapłatę

na skutek apelacji **pozwanego**

od wyroku Sądu Rejonowego Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Zielonej Górze

z dnia 23 maja 2014r. (Sygn. akt IV P 142/14)

I. oddala apelację,

II. zasądza od pozwanego na rzecz powoda kwotę 450 zł tytułem kosztów zastępstwa procesowego za instancję odwoławczą.

Sygn. akt IV Pa 102/14

UZASADNIENIE

Powód J. W. domagał się zasądzenia od pozwanego (...) S.A. Komendy Głównej SOK w W. kwoty 5.109,60 zł brutto tytułem dodatku stażowego jako różnicy w wysokości wypłacanego dodatku za staż pracy, wynikającej z zastosowania postanowień wynikających z Ponadzakładowego Układu Zbiorowego Pracy, zamiast postanowień Zakładowego Układu Zbiorowego Pracy, a nadto o zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego.

Na rozprawie w dniu 23.05.2014 r. pełnomocnik powoda sprecyzował roszczenie i wniósł o zasądzenie kwoty wynikającej z wyliczenia pozwanego wraz należnością za miesiąc luty 2011 r., zaś w pozostałym zakresie cofnął powództwo ze zrzeczeniem się roszczenia.

Pozwany (...) S.A. Komenda Główna (...) Ochrony (...) w W. w odpowiedzi na pozew wniósł o oddalenie powództwa i zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego.

Wyrokiem z dnia 23.05.2014 r. Sąd Rejonowy w Zielonej Górze, IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych, zasądził od pozwanego (...) Spółki Akcyjnej Komendy Głównej (...) Ochrony (...) w W. na rzecz powoda J. W. kwotę 5.085,60 zł brutto tytułem wyrównania dodatku stażowego za okres od lutego 2011 r. do lutego 2014 r. z ustawowymi odsetkami od kwot szczegółowo wskazanych w wyroku (pkt I), umorzył postępowania w pozostałej części (pkt II), zasądził od pozwanego na rzecz powoda kwotę 900 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego (pkt III), odstąpił od obciążania pozwanego kosztami sądowymi (pkt IV), wyrokowi w punkcie I nadał rygor natychmiastowej wykonalności (pkt V).

Sąd Rejonowy ustalił, że do dnia 28.02.1999 r. u pozwanego obowiązywał Zakładowy Układ Zbiorowy Pracy przewidujący coroczny wzrost dodatku stażowego o 1,5 % podstawy wymiaru za każdy rok pracy.

Od dnia 01.03.1999 r. zaczął obowiązywać Ponadzakładowy Układ Zbiorowy Pracy dla pracowników przedsiębiorstwa państwowego (...), który wprowadził zasadę, że dodatek stażowy przysługuje w wysokości 1,5 % podstawy wymiaru za każdy rok pracy, aż do osiągnięcia 33 % tej podstawy. Pracownik zatrudniony w dniu wejścia w życie tego układu, który nabył przed tym dniem prawo do dodatku w wyższej wysokości niż 33 % podstawy wymiaru, zachowuje procentowy wskaźnik dodatku, bez prawa do dalszego jego wzrostu. Pracownik, który nabył przed tym dniem prawo do dodatku w niższej wysokości niż 33 % podstawy wymiaru, zachowuje procentową wysokość dodatku z prawem do dalszego jego wzrostu, aż do osiągnięcia 33 %.

Pismem z dnia 01.06.1999 r. poinformowano powoda o zmianie z dniem 01.03.1999 r. jego wynagrodzenia zasadniczego. Odbiór tego pisma powód pokwitował w miejscu „potwierdzam odbiór”. Pismo nie zawierało oświadczenia o wypowiedzeniu dotychczasowych warunków płacy, pouczeń o prawie odwołania się do sądu, nie określało szczegółowo stawek dodatków, ani nie zawierało żadnych informacji co do zmiany zasad wypłaty dodatku stażowego. Identyczne pisma, o standardowej treści, wręczono również pozostałym pracownikom pozwanego.

Od dnia 01.01.2003 r. u pozwanego zaczął obowiązywać kolejny układ zbiorowy pracy – Ponadzakładowy Układ Zbiorowy Pracy dla (...) Zatrudnionych przez (...) Zrzeszonych w Związku (...) z dnia 2.12.2002 r.

W załączniku nr 6 - ust. 2 wskazano, że dodatek wynosi 1,5% miesięcznego wynagrodzenia zasadniczego po roku pracy i wzrasta o 1,5 % za każdy dalszy rok pracy aż do osiągnięcia 33% miesięcznego wynagrodzenia zasadniczego, z zastrzeżeniem ust. 5-6.

W załączniku nr 6 - ust 5 do tego układu określono, że pracownik zatrudniony w dniu wejścia w życie Układu, który w dniu 01.03.1999 r. był pracownikiem przedsiębiorstwa państwowego (...) i przed tym dniem nabył prawo do dodatku w wysokości wyższej niż 33 % miesięcznego wynagrodzenia zasadniczego, zachowuje procentowy wymiar tego dodatku w dotychczasowej wysokości, bez prawa do dalszego jego wzrostu.

W załączniku nr 6 - ust 7 określono, że pracownik zatrudniony w dniu wejścia w życie Układu, który przed tym dniem nabył prawo do dodatku w wysokości niższej niż 33% miesięcznego wynagrodzenia zasadniczego, zachowuje procentowy wymiar tego dodatku z prawem do dalszego jego wzrostu aż do osiągnięcia 33 % miesięcznego wynagrodzenia zasadniczego.

W dniu 07.10.2003 r. powód zawarł z pozwanym porozumienie, w którym strony ustaliły, że od dnia 01.09.2003 r. stosunek pracy kształtowany będzie na podstawie Ponadzakładowego Układu Zbiorowego Pracy dla (...) Zatrudnionych przez (...) Zrzeszonych w Związku (...) dla (...) Zatrudnionych w Spółce (...) Spółka Akcyjna w sprawie regulacji nie objętych regulaminem wynagradzania dla pracowników zatrudnionych w Spółce (...) Spółka Akcyjna. Z mocą od dnia 01.09.2003 r. zaproponowano powodowi miesięczne wynagrodzenie zasadnicze z prawem do premii na zasadach określonych w zakładowym regulaminie premiowania oraz inne składniki wynagrodzenia i świadczenia pracownicze przewidziane regulaminem wynagradzania.

W dniu 01.01.2005 r. wszedł w życie Zakładowy Układ Zbiorowy Pracy dla pracowników zatrudnionych przez Zakłady (...) Spółka Akcyjna zawarty w dniu 29.10.2004 r. W załączniku nr 5 ust 5 do tego układu określono również, że

pracownik zatrudniony w dniu wejścia w życie Układu, który w dniu 01.03.1999 r. był pracownikiem przedsiębiorstwa państwowego (...) i przed tym dniem nabył prawo do dodatku w wysokości wyższej niż 33 % miesięcznego wynagrodzenia zasadniczego, zachowuje procentowy wymiar tego dodatku w dotychczasowej wysokości, bez prawa do dalszego wzrostu.

W dniu 01.03.2005 r. strony zawarły kolejne porozumienie, w którym ustaliły, że „pracownik przyjmuje od 01.03.2005 r. w drodze porozumienia stron zasady wynagradzania oraz uprawnienia i świadczenia określone w Zakładowym Układzie Zbiorowym Pracy dla (...) Spółka Akcyjna”

Wcześniejszym prawomocnym wyrokiem Sądu Rejonowego w Zielonej Górze (sygn. akt IV P 488/10) na rzecz powoda zasądzone od pozwanego kwotę stanowiącą różnicę pomiędzy dodatkiem stażowym wypłacanym przez pozwanego a należnym powodowi, za okres wcześniejszy, uznając tym samym, że jego dodatek stażowy winien wzrastać na dotychczasowych zasadach od 1999 r. do 31.08.2003 r., bez ograniczenia jego wzrostu granicą.

Wyrok ten był konsekwencją przyjęcia że pozwany nie dokonał wobec powoda w 1999 r. wypowiedzenia zmieniającego, jak też, że nie doszło między stronami do porozumienia w tym zakresie, w szczególności, że nie doszło do takiego porozumienia w sposób dorozumiany, jak również, że dodatek stażowy powoda powinien wynosić 45%.

Apelacja pozwanego od tego wyroku została oddalona przez Sąd Okręgowy w Zielonej Górze.

W ww. poprzedniej sprawie powód wnosił powództwo o analogicznej treści i argumentacji, jak w niniejszej sprawie, a Sąd rozstrzygając sprawę podzielił argumentację i stanowisko wyrażone w pozwie oraz zanegował stanowisko i argumentację wyrażoną w odpowiedzi na pozew (analogiczną jak podniesiona w niniejszej sprawie w odpowiedzi na pozew).

Powód jest zatrudniony na (...) od dnia 15.10.1982 r. Stał się pracownikiem pozwanego na skutek przejścia zakładu pracy w trybie art. 23¹ kodeksu pracy.

Przy przyjęciu wzrostu dodatku stażowego, na dzień 31.08.2003 r. osiągnąłby on w przypadku powoda poziom 45%.

Różnica między dodatkiem stażowym wypłaconym powodowi za okres od lutego 2011 r. do lutego 2014 r., a wysokością należnego dodatku stażowego wynosi 5.085,60 zł.

W tak ustalonym stanie faktycznym w ocenie Sądu Rejonowego powództwo było zasadne.

Sąd Rejonowy zważył, że do 28 lutego 1999 r., treść łączącego strony stosunku pracy w zakresie warunków wynagradzania powoda była kształtowana Zakładowym Układem Zbiorowym Pracy pracowników przedsiębiorstwa (...). Dotyczy to również zasad nabywania i wysokości spornego dodatku za staż pracy.

Z dniem 1 marca 1999 r. wszedł w życie Ponadzakładowy Układ Zbiorowy Pracy dla pracowników przedsiębiorstwa (...), który w sposób odmienny niż poprzedni układ, regulował prawo do dodatku stażowego.

Stosownie do treści art. 241¹³ § 1 kodeksu pracy, korzystniejsze postanowienia układu z dniem jego wejścia w życie, zastępują z mocy prawa wynikające z dotychczasowych przepisów prawa pracy warunki umowy o pracę lub innego aktu stanowiącego podstawę nawiązania stosunku pracy. Natomiast w myśl § 2 powołanego przepisu, postanowienia układu mniej korzystne dla pracownika wprowadza się w drodze wypowiedzenia pracownikom dotychczasowych warunków umowy o pracę lub innego aktu stanowiącego podstawę nawiązania stosunku pracy.

Pierwszą kwestią wymagającą rozstrzygnięcia w niniejszej sprawie, jest ta, czy ze względu na treść cytowanych wyżej przepisów, nowa regulacja dodatku stażowego, automatycznie weszła do indywidualnych warunków wynagradzania powoda czy też wymagała zmiany tych warunków w drodze czynności prawnej.

Obowiązujący od 1.03.1999 r. Ponadzakładowy Układ Zbiorowy Pracy dla pracowników przedsiębiorstwa państwowego (...) wraz z załącznikiem nr 5, stanowiącym jego integralną część, ustala w pkt 4, że dodatek stażowy

przysługuje w wysokości 1,5 % podstawy wymiaru za każdy rok pracy, aż do osiągnięcia 33 % tej podstawy. Pracownik, który nabył przed tym dniem prawo do dodatku w niższej wysokości niż 33 % podstawy wymiaru zachowuje procentową wysokość dodatku z prawem do dalszego jego wzrostu, aż do osiągnięcia 33 % podstawy wymiaru (pkt 8). Pracownik zatrudniony w dniu wejścia w życie układu, który nabył przed tym dniem prawo do dodatku w wyższej wysokości niż 33 % podstawy wymiaru, zachowuje procentowy wskaźnik dodatku, bez prawa do dalszego jego wzrostu (pkt 7).

Wcześniejszy układ zbiorowy pracy przyznawał pracownikom prawo do corocznego wzrostu dodatku stażowego o 1,5 % podstawy wymiaru za każdy rok pracy, bez ustalonego poziomu maksymalnego.

W świetle powyższych okoliczności, zdaniem Sądu oczywistym jest, że nastąpiła zmiana postanowień układu zbiorowego na niekorzyść powoda.

W tej sytuacji, konieczne było dokonanie czynności prawnej dla zmiany warunków wynagradzania powoda w zakresie dodatku stażowego i dostosowania ich do zasad określonych PUZP z 1999 r.

W istocie niespornym było, że w okresie obowiązywania tego układu u pozwanego pracodawcy, tj. od 1 marca 1999 r. do 31 grudnia 2002 r., pozwany nie dokonał wobec powoda wypowiedzenia zmieniającego.

Nie wykazał on również, że zmiana warunków płacowych nastąpiła w drodze porozumienia stron. W szczególności, nie można wywodzić woli powoda zmiany na swoją niekorzyść zasad wynagradzania, z faktu złożenia przez niego podpisu na piśmie od pracodawcy z dnia 01.06.1999 r. informującym o nowych warunkach płacy. Treść pisma wskazuje bowiem jednoznacznie, że warunki te pracodawca wprowadza autorytarnie, jednostronnie, nie oczekując akceptacji przez pracownika. Stąd podpis pracownika na tym piśmie w miejscu „potwierdzam odbiór”, bez oświadczenia „wyrażam zgodę”, kwalifikować można wyłącznie jako potwierdzenie odbioru.

W konsekwencji więc, przez cały okres obowiązywania u pozwanego PUZP z 1999 r., powód winien otrzymywać dodatek stażowy na zasadach wynikających z ZUZP, obowiązującego do 28 lutego 1999 r., czyli dodatek powinien wzrastać corocznie o 1,5 %, bez ograniczenia górną granicą. Powyższe stanowisko w identycznym stanie faktycznym zostało jednoznacznie potwierdzone przez Sąd Najwyższy w uchwale z dnia 15.09.2004 r. (sygn. akt III PZP 3/04).

Sytuacja ta nie zmieniła się przez sam fakt wejścia w życie, z dniem 1 stycznia 2003 r., Ponadzakładowego Układu Zbiorowego Pracy dla (...)Zatrudnionych przez (...)Zrzeszonych w Związku (...). Układ ten powielał bowiem zasady nabywania prawa do dodatku stażowego przewidziane układem z 1999 r., a więc były one mniej korzystne od zasad z ZUZP.

Porozumienie zmieniające strony zawarły dopiero z mocą od dnia 01.09.2003 r. i dopiero wówczas, od tego dnia, zasady wynagradzania w zakresie dodatku za staż pracy, przewidziane układem obowiązującym od 1 stycznia 2003 r., stały się składnikiem treści stosunku pracy powoda.

Natomiast do tego dnia procentowy poziom dodatku nadal wzrastał, zgodnie z ZUZP, o 1,5 punktu rocznie. Wzrost dodatku zatrzymał się zatem na poziomie obowiązującym 31.08.2003 r. i na takim poziomie dodatek powinien być wypłacany od dnia następnego.

W przypadku powoda wg stanu na dzień 31.08.2003 r. osiągnął on poziom 45%.

Sąd Rejonowy podkreślił, że w porozumieniu zmieniającym pozwany nie odniósł się wprost do zasad wypłaty spornego świadczenia, w szczególności nie zastrzegł, że będzie ono wypłacane na poziomie niższym niż ten, do którego powód nabył prawo w czasie, w którym warunki jego wynagradzania w tym zakresie kształtował ZUZP, czyli do dnia 31 sierpnia 2003 r. Wręcz przeciwnie, wynika z niego, że nowe warunki umowy o pracę obowiązują dopiero od 01.09.2003 r.

Za całkowicie niezasadne Sąd Rejonowy uznał stanowisko pozwanego przedstawione w odpowiedzi na pozew, w którym powołuje się on na zawarcie przez strony porozumienia z 2005 r. oraz na załącznik nr 5, jakoby „dodatek stażowy powinien być wypłacany w wysokości nie wyższej niż 33%, chyba, że prawo do wyższego dodatku pracownik nabył na dzień 01.03.1999”. Wskazać trzeba, że żadne z postanowień układu zbiorowego, regulaminu czy porozumienia nie zawiera takiego zapisu. Jest to jedynie dokonana przez pozwanego interpretacja zapisu powołanego załącznika – i to błędna interpretacja.

Podobnie niezasadnie pozwany przyjmuje, że powód nie spełnił przesłanek z ust. 5 załącznika nr 6 do PUZP z 2002 r.

W ww. przepisie pkt 5 załącznika nr 6 do PUZP obowiązującego od 1 stycznia 2003 r. została co prawda powołana data 1 marca 1999 r., ale nie jako data, w której zatrzymał się wzrost poziomu dodatku. Data ta została użyta w przepisie jako element opisu adresata normy (pracownik ... który w dniu ...) i nijak nie odnosi się do dyspozycji tej normy. Dyspozycja jest natomiast taka, że pracownik zachowuje procentowy wymiar dodatku w dotychczasowej wysokości, a nie w wysokości, do której miał prawo 1 marca 1999 r. (jak to błędnie twierdzi obecnie pozwany).

Zdaniem Sądu Rejonowego, prawidłowo wyinterpretowana z tego przepisu norma jest taka, że pracownik o którym mowa w tym przepisie, zachowuje procentowy wymiar dodatku na poziomie, do którego miał prawo w momencie, w którym ograniczenie prawa do dalszego wzrostu dodatku, stało się jednym z warunków jego wynagradzania. Dopiero wówczas wzrost dodatku zatrzymał się. W przypadku powoda nastąpiło to 01 września 2003 r. i od tego dnia winien mieć wypłacany dodatek stażowy na niezmiennym poziomie, który osiągnął dnia poprzedniego.

Mimo to pozwany wypłacał powodowi nadal dodatek na poziomie 33%, co musiało skutkować uwzględnieniem powództwa.

W ocenie Sądu Rejonowego, na rozstrzygnięcie nie mógł również wpłynąć fakt, że powód przez okres kilku lat przyjmował dodatek stażowy w wysokości ustalonej przez pozwanego według stanu na dzień 01.03.1999 r., albowiem nie jest to bynajmniej jednoznaczne z wyrażeniem przez powoda w sposób konkludentny zgody na jego zniżenie. Do czasu przedawnienia roszczenia powód mógł skutecznie dochodzić roszczenia z tytułu wyrównania dodatku stażowego. Wywodzenie woli wcześniejszej zmiany zasad wynagradzania powoda w zakresie dodatku stażowego z samego faktu bierności w dochodzeniu roszczeń przed wniesieniem pozwu w niniejszej sprawie jest zbyt daleko idące.

Przede wszystkim jednak podnieść należy, iż w późniejszym okresie prawomocnym wyrokiem Sądu Rejonowego w Zielonej Górze na rzecz powoda zasądzono od pozwanego kwotę stanowiącą różnicę pomiędzy dodatkiem stażowym wypłacanym przez pozwanego a należnym powodowi za wcześniejszy okres.

Jednocześnie - ponieważ ww. wyrok obejmował także okres po zawarciu przez strony ww. porozumienia z 2003 r., orzeczenie to wiąże strony również w zakresie ustalenia, iż wzrost dodatku stażowego powoda zatrzymał się na poziomie osiągniętym 31.08.2003 r., czyli 45%, nie zaś 33 %.

Tym samym więc potwierdzone zostało (było to bowiem przesłanką rozstrzygnięcia i zasądzenia wyrównania dodatku stażowego w poprzedniej sprawie (identycznej, z tym że dotyczącej wcześniejszych okresów) zakończony prawomocnym wyrokiem, że powód nabył prawo do dodatku stażowego w wysokości wyższej niż przyjmowany przez pozwanego, tj. uznano zasadność twierdzeń strony powodowej co do faktu przysługiwania wyższego dodatku Sąd Rejonowy w Zielonej Górze prawomocnie ustalił więc, że dodatek stażowy winien wzrosnąć na dotychczasowych zasadach, bez ograniczenia jego wzrostu górną granicą, czego konsekwencją był wyrok uwzględniający roszczenia powoda.

W uzasadnieniu poprzedniego wyroku Sąd podzielił argumentację i stanowisko powoda wyrażone w pozwie (przy czym był to pozew o analogicznej treści jak w niniejszej sprawie), a zanegował stanowisko i argumentację wyrażoną przez pozwanego w odpowiedzi na pozew. Stanowisko pozwanego nie zostało uwzględnione ani przez Sąd Rejonowy, ani przez Sąd Okręgowy rozpoznający apelację pozwanego od ww. wyroku.

Stosownie do treści art. 365 § 1 k.p.c. orzeczenie prawomocne wiąże nie tylko strony i sąd, który je wydał, lecz również inne sądy i inne organy państwowe, a w wypadkach przewidzianych w ustawie przewidzianych także inne osoby. Przepis ten określa zasadniczy skutek prawomocnego orzeczenia, jakim jest związanie nim określonych podmiotów, wynika z tego konieczność uwzględnienia faktu istnienia konkretnego orzeczenia regulującego daną sprawę. Jak stwierdził Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 12.07.2002 r. (V CKN 1110/00, nie publ.) skutkiem zasady mocy wiążącej prawomocnego wyroku jest to, że przesądzenie we wcześniejszym wyroku kwestii o charakterze prejudycjalnym oznacza, że w procesie późniejszym ta kwestia nie może być w ogóle badana. Zachodzi tu zatem ograniczenie faktów, objętych prejudycjalnym orzeczeniem, a nie tylko ograniczenie poszczególnego środka dowodowego.

Przedmiotem niniejszego postępowania było zatem jedynie to, czy powód w spornym okresie otrzymał wynagrodzenie w postaci dodatku stażowego na prawomocnie ustalonym poziomie 45%.

Bezspornym w sprawie było, że pozwany nie realizował wyroku Sądu Rejonowego w tym zakresie „na przyszłość”. W spornym okresie wypłacał powodowi dodatek stażowy w wysokości niższej niż prawomocnie ustalony poprzednim wyrokiem (Sądu Rejonowego i Sądu Okręgowego)

Podkreślenia wymaga również, że niniejsza sprawa jest kontynuacją poprzedniej – powód zgłosił roszczenie o dodatek stażowy jedynie za kolejne okresy, przy identycznej argumentacji jak w prawomocnie rozstrzygniętej sprawie o dodatek stażowy za wcześniejszy okres.

Pozwany podniósł zarzut przedawnienia co do żądania powoda za miesiąc luty 2011 r. Zarzut ten jest niezasadny. Zgodnie z art. 291 § 1 kp roszczenia ze stosunku pracy ulegają przedawnieniu z upływem trzech lat od dnia, w którym roszczenie stało się wymagalne.

Bezspornym było, że wynagrodzenie w pozwanym zakładzie pracy płatne jest do 10 dnia następnego miesiąca. Wniesienie powództwa przez powoda nastąpiło w dniu 10.03.2014 r., a zatem należności powoda za okres lutego 2011 r. nie uległy jeszcze przedawnieniu. Z wyliczenia pozwanego wynika, że różnica pomiędzy dodatkiem stażowym należnym powodowi a wypłaconym w okresie marzec 2011 r. – luty 2014 r. wynosi 4.963,80 zł. Z list płac i wyliczenia wynika, że za luty 2011 r. byłaby to kwota 121,80 zł. Łącznie daje to kwotę 5.085,60 zł.

Mając powyższe na uwadze orzeczono jak w punkcie I sentencji wyroku. Sąd Rejonowy orzekł ponadto o odsetkach ustawowych, a ponieważ powód ograniczył powództwo, Sąd umorzył postępowanie w tym zakresie. Sąd ten orzekł również o kosztach procesu i nadał wyrokowi rygor natychmiastowej wykonalności w części nie przekraczającej pełnego jednomiesięcznego wynagrodzenia pracownika.

Od powyższego wyroku apelację wywiódł pozwany.

Zaskarżył wyrok Sądu Rejonowego w części obejmującej pkt I,III i V.

Pozwany wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez oddalenie powództwa, orzeczenie zwrotu spełnionego przez stronę pozwaną świadczenia objętego rygorem natychmiastowej wykonalności wraz z ustawowymi odsetkami, należnymi od dnia zapłaty, w związku z realizacją przez stronę pozwaną zaskarżonego wyroku, a także o zasądzenie na rzecz strony pozwanej kosztów procesu w obu instancjach wg norm przepisanych.

Strona pozwana zaskarżonemu wyrokowi zarzuciła:

1. naruszenie prawa materialnego – art. 65 kc w zw. z art. 300 kp – poprzez jego niezastosowanie w przedmiotowej sprawie i przyjęcie przez Sąd I instancji interpretacji treści załącznika nr 6 do PUZP zawartego w dniu 2 grudnia 2002 r. niezgodnie z rzeczywistym zamiarem i wolą stron;

2. naruszenie prawa procesowego – przepisu art. 233 § 1 kpc poprzez przyjęcie, że:

a. w 1999 r. nastąpiła zmiana postanowień układu zbiorowego na niekorzyść powoda, podczas gdy w § 82 PUZP z 1999 r. strony układu ustaliły, że postanowienia układu nie powinny powodować obniżenia wynagrodzenia pracownika i

jednocześnie dokonano podwyżek wynagrodzeń zasadniczych pracowników, stanowiących podstawę do naliczania dodatków stażowych,

b. powód nie zaakceptował począwszy od 1999 r. nowych zasad wynagradzania, wynikających z PUZP pomimo, że jak wynika z materiału dowodowego zgromadzonego w sprawie, powód nie zgłaszał w tym zakresie do pracodawcy żadnych roszczeń ani nie kwestionował wysokości wypłacanego mu wynagrodzenia,

c. z treści załącznika nr 6 do PUZP z 2002 r. wynika, że dodatek stażowy wynosić miał 1,5 % miesięcznego wynagrodzenia zasadniczego po roku pracy i wzrastać o 1,5 % za każdy rok pracy aż do osiągnięcia 33 % miesięcznego wynagrodzenia zasadniczego, z tym że pracownicy zatrudnieni w dniu wejścia w życie PUZP, którzy w dniu 1 marca 1999 r. nabyli prawo do dodatku w wysokości wyższej niż 33 % miesięcznego wynagrodzenia zasadniczego, zachowywali wymiar tego dodatku w dotychczasowej wysokości, bez prawa wzrostu – przy czym słowo „dotychczasowy” dotyczy w tym przypadku wysokości dodatku stażowego, jaki pracownik nabył do 2002 r., zamiast do 1999 r.,

3. naruszenie prawa procesowego – przepisu art. 365 § 1 kpc poprzez błędne przyjęcie przez Sąd I instancji, że przedmiotem prawomocności materialnej są również przesłanki, które doprowadziły do wydania orzeczenia określonej treści a także poprzez przyjęcie, że Sąd jest związany poglądami prawnymi wyrażonymi w poprzedniej sprawie o dodatek stażowy toczącej się z udziałem Stron, podczas gdy poprzednie orzeczenie opiera się na błędnej interpretacji przepisów prawa (w tym aktów wewnątrzzakładowych) a uwzględnienie tych okoliczności i dokonanie przez Sąd I instancji odmiennej interpretacji przepisów prawa i w konsekwencji oddalenie powództwa, było zasadne i dopuszczalne.

W odpowiedzi na apelację, powód wniósł o jej oddalenie w całości i zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda kosztów procesu według norm przepisanych.

W uzasadnieniu podał, że wyrok Sądu I instancji odpowiada prawu. Sąd I instancji prawidłowo ustalił stan faktyczny sprawy.

Zmiana wprowadzona w Układzie Zbiorowym z roku 1999 była niekorzystna dla powoda bez względu na to, że równocześnie zwiększeniu uległo wynagrodzenie zasadnicze. Pozwany nie dokonał wypowiedzenia zmieniającego postanowienia układu, a jedynie poinformował pracowników o zmianach. Podpis powoda na ww. oświadczeniu nie może być interpretowany jako zgoda na zawarcie porozumienia zmieniającego warunki pracy i płacy.

W konsekwencji, w okresie od roku 1999 do roku 2003 stawka dodatku stażowego powoda wzrastała każdego roku o 1,5%.

Zawarcie porozumienia z roku 2003 w ocenie powoda nie powodowało zamrożenia wysokości stawki dodatku stażowego na poziomie 33%. Postanowienie punktu 5 załącznika nr 6 do Układu Zbiorowego z 2002 r. nie przesądza, iż zamrożenie wzrostu wysokości stawki dodatku stażowego miało nastąpić na poziomie z 1999 r. Wzrost wysokości tej stawki został zamrożony na poziomie obowiązującym 31.08.2003 r.

Zawarcie w 2005 r. porozumienia zmieniającego warunki pracy i płacy nie doprowadziło do zmiany wysokości stawki przysługującego powodowi dodatku stażowego.

W ocenie powoda bezpodstawny jest także zarzut pozwanego w przedmiocie niekwestionowania przez powoda obniżenia wysokości dodatku stażowego.

Bezpodstawny jest też zarzut naruszenia przez Sąd I instancji art. 65 kc w zw. z art. 300 kp.

Powód podał ponadto, że Sąd I instancji zasadnie przyjął, iż jest związany wcześniejszym rozstrzygnięciem, które zapadło między tymi samymi stronami, ma ono bowiem charakter prejudycjalny dla niniejszej sprawy.

Sąd Okręgowy, zważył co następuje:

Apelacja pozwanego okazała się niezasadna.

W ocenie Sądu Okręgowego, Sąd Rejonowy dokonał prawidłowych ustaleń i wydał trafne, odpowiadające prawu rozstrzygnięcie. Logicznie uzasadnił swoje stanowisko. Sąd Okręgowy w całej rozciągłości podziela zarówno ustalenia faktyczne, jak i ocenę prawną Sądu I instancji, zatem nie zachodzi konieczność ich powtarzania (por. wyrok Sądu Najwyższego z 08.10.1998 r., II CKN 923/97, OSNC 1999/3/60). Odnosząc się do zarzutów apelacji podnieść należy, że w żaden sposób nie podważają one prawidłowości rozstrzygnięcia Sądu I instancji. Ocena prawna zawarta w rozstrzygnięciu Sądu I instancji obejmująca dokonaną przez ten Sąd wykładnię zastosowanych przepisów prawa materialnego i procesowego nie budzi zastrzeżeń Sądu Okręgowego.

Podniesiony w apelacji zarzut naruszenia przez Sąd I instancji art. 65 kc w zw. z art. 300 kp poprzez jego niezastosowanie przy interpretacji treści załącznika nr 6 do PUZP z 2002r. uznać należy za oczywiście bezzasadny.

Strona apelująca zdaje się przyjmować, że układ zbiorowy pracy ma charakter umowy pomiędzy stronami i objęty jest regułami interpretacji czynności prawnych zawartych w Kodeksie cywilnym. Zgodnie jednak z art. 9 kp, PUZP stanowi akt normatywny, a nie czynność prawną, i do jego wykładni w niniejszej sprawie nie mogą znaleźć zastosowania reguły wyprowadzone z art. 65 kc, lecz instrumenty używane w analizie aktów prawnych, przepisów prawa. Rozważając przypadek regulaminu wynagradzania (a więc źródła prawa pracy również wymienionego w art. 9 kp), Sąd Najwyższy stwierdził, że wydanie takiego regulaminu oraz wprowadzanie do niego zmian nie może być traktowane jako czynność prawna (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 18 grudnia 2002 r., I PKN 693/01, OSNP 2004/12/205, OSNP-wkł. 2003/12/8, PiZS 2005/4/39). Stanowisko to w pełni zaakceptować tym bardziej w odniesieniu do źródła prawa pracy, jakim jest wymieniony w art. 9 kp układ zbiorowy.

Sąd Okręgowy nie dopatrył się też naruszenia przez Sąd I instancji reguł postępowania dowodowego. Ocena materiału dowodowego dokonana przez Sąd pierwszej instancji nie narusza prawa procesowego, nie została dokonana w sposób wadliwy oraz nie przekracza granicy swobodnej oceny dowodów, określonej w art. 233 § 1 k.p.c.

Sąd Rejonowy prawidłowo ustalił, że w 1999 r. nastąpiła zmiana postanowień układu zbiorowego w tym również na niekorzyść powoda.

Pozwany błędnie ocenia tę kwestię przez pryzmat ogólnej, całościowej regulacji zawartej w tym układzie, gdy tymczasem należy dokonywać oceny poszczególnych składników wynagrodzenia. Przy tak dokonywanej ocenie nie ulega wątpliwości, że nowa regulacja dotycząca dodatku stażowego, wprowadzająca górną granicę tego dodatku była mniej korzystna od poprzedniej, która takiego ograniczenia nie przewidywała.

Na wstępie przytoczyć należy treść art. 241¹³ § 1 kp, zgodnie z którym korzystniejsze postanowienia układu, z dniem jego wejścia w życie, zastępują z mocy prawa wynikające z dotychczasowych przepisów prawa pracy warunki umowy o pracę lub innego aktu stanowiącego podstawę nawiązania stosunku pracy. Zgodnie zaś z § 2 powołanego artykułu, postanowienia układu mniej korzystne dla pracowników wprowadza się w drodze wypowiedzenia pracownikom dotychczasowych warunków umowy o pracę lub innego aktu stanowiącego podstawę nawiązania stosunku pracy.

„Stosunki pracy ukształtowane postanowieniami układu zbiorowego, który został rozwiązany, mogą być modyfikowane na niekorzyść pracownika tylko w drodze wypowiedzenia zmieniającego niezależnie od tego, czy podstawą modyfikacji jest wprowadzenie nowego układu zbiorowego pracy czy rozwiązanie dotychczasowego” (tak: Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 09.12.2011 r., II PK 67/11, M.P.Pr. 2012/3/146 -148).

W niniejszej sprawie nie doszło do spełnienia powyższej przesłanki wprowadzenia mniej korzystnych postanowień układu i Sąd Rejonowy trafnie przyjął, że przez cały okres obowiązywania u pozwanego PUZP z 1999 r. powód winien

otrzymywać dodatek stażowy na zasadach wynikających z ZUZP, obowiązującego do 28.02.1999 r., czyli dodatek powinien wzrastać corocznie o 1,5%, bez ograniczenia górną granicą.

Sąd Najwyższy w uchwale składu siedmiu sędziów z 15.09.2004r. (III PZP 3/04, OSNJP 2005 r. Nr 4, poz. 49) stwierdził, że wprowadzenie układem zbiorowym pracy mniej korzystnych dla pracowników warunków nabywania i ustalania wysokości niektórych składników wynagrodzenia za pracę wymaga wypowiedzenia dotychczasowych warunków umowy o pracę także wtedy, gdy ukształtowane nowym układem wynagrodzenie nie uległo obniżeniu (art. 241¹³ § 2 kp).

W uzasadnieniu powyższej uchwały Sąd Najwyższy przyjął, że użyte w art. 241¹³ kp wyrażenia „postanowienia mniej korzystne” należy rozumieć w ten sposób, że ocena korzystności (bądź jej braku) postanowień nie może mieć charakteru globalnego. Nie dotyczy zatem w ogólności wszystkich, lecz poszczególnych, odpowiadających sobie postanowień. Odmienne rozumowanie jest niezgodne z literalną wykładnią art. 241¹³ kp, gdyż jednoznacznie wskazuje on na postanowienia, a nie na układ jako całość. Dlatego należy brać pod uwagę postanowienia dotyczące poszczególnych składników wynagrodzenia i badać, czy warunki przyznania takiego czy innego dodatku są korzystniejsze czy mniej korzystne.

Należy też zgodzić się z Sądem I instancji, że pismo pozwanego z 01.06.1999 r., doręczone powodowi, na którym powód pokwitował wyłącznie fakt odbioru pisma, nie stanowiło porozumienia stron w zakresie zmiany warunków płacowych. Powód na tym piśmie nie uczynił wzmianki o wyrażeniu zgody na nowe warunki płacy, a swój podpis umieścił przy adnotacji „potwierdzam odbiór”.

Błędne i nieuzasadnione jest zatem stanowisko pozwanego, wyrażone w apelacji, że powód zaakceptował nowe postanowienia Ponadzakładowego Układu Zbiorowego Pracy, który zaczął obowiązywać od 1.03.1999 r. Strony nie zawarły porozumienia w zakresie zmiany warunków płacy ani też pozwany nie wypowiedział powodowi dotychczasowych warunków płacy. Powoda obowiązywały zatem w okresie od 1.03.1999 r. do 31.08.2003 r. dotychczasowe zasady wypłaty dodatków stażowych, to jest zasady zakładowego układu zbiorowego pracy, który obowiązywał u pozwanego do 28.02.1999r.

Powód dał wyraz braku akceptacji dla wypłacania mu dodatku stażowego w niższej wysokości bez stosownego porozumienia stron wytaczając przedmiotowe powództwo jak też powództwo, które zgłosił do Sądu wcześniej w sprawie IVP 488/10. Nie sposób zatem podzielić stanowiska pozwanego, który wywodził, że powód nie zgłaszał jakichkolwiek roszczeń i zastrzeżeń dotyczących wysokości wypłacanego dodatku stażowego po wejściu w życie PUZP z 1999 r.

Sąd Okręgowy podziela ponadto stanowisko Sądu Rejonowego odnośnie porozumienia zawartego przez powoda z pozwanym, w następstwie którego zmienione zostały warunki wynagrodzenia powoda. Z dniem 01.09.2003 r. dodatek stażowy przewidziany PUZP dla (...)Zatrudnionych przez (...)Zrzeszonych w Związku (...)stał się składnikiem wynagrodzenia powoda.

Prawidłowo Sąd Rejonowy wywiódł, że dodatek ten „zatrzymał się” w przypadku powoda na poziomie, do którego powód nabył prawo w dniu 31.08.2003r. i na takim poziomie winien być wypłacany od dnia 01.09.2003r.

Stanowisko pozwanego, że użyty zwrot „w dotychczasowej wysokości” odnosi się do daty 1.03.1999r. jest nieuzasadnione i nie wynika z analizy treści ustępu 5 załącznika nr 6 do PUZP z 02.12.2002 roku. Istotne jest, że w przepisie tym występuje logiczne powiązanie między słowami: „pracownik zatrudniony w dniu wejścia w życie układu” i „zachowuje procentowy wymiar tego dodatku w dotychczasowej wysokości”. Zatem pracownik zachowuje procentowy wymiar dodatku stażowego na poziomie, jaki mu przysługiwał w dacie objęcia tego pracownika PUZP z 02.12.2002 r.

Słusznie jest więc stanowisko Sądu Rejonowego, że wzrost dodatku powoda zatrzymał się na poziomie obowiązującym 31.08.2003 r. i od tej daty dodatek powinien być wypłacany na takim poziomie.

Odnosząc się natomiast do zarzutu naruszenia art. 365 § 1 kpc, podkreślenia wymaga fakt, że w przypadku powoda zasady naliczania jego dodatku za staż pracy zostały prawomocnie przesądzone wyrokiem Sądu Rejonowego w Zielonej Górze, wydanym w sprawie o sygn. IVP 488/10, utrzymanym następnie w mocy wyrokiem tut. Sądu Okręgowego. Po tym rozstrzygnięciu strona pozwana winna je respektować bez potrzeby kolejnej ingerencji sądu w te zasady. Z tego względu, niezależnie od argumentów wskazanych wyżej, zarzuty stawiane przez stronę pozwaną nie mogły zostać uwzględnione.

Moc wiążąca na podstawie art. 365 § 1 kpc przysługuje prawomocnym orzeczeniom sądu wydawanym w postępowaniu cywilnym.

Moc wiążąca orzeczenia sądu charakteryzuje się dwoma aspektami. Pierwszy z nich odnosi się do faktu istnienia orzeczenia, drugi zaś przejawia się w mocy wiążącej jako „określonym walorze prawnym rozstrzygnięcia (osądzenia) zawartego w treści orzeczenia”.

Jeśli chodzi o ten drugi aspekt, to w doktrynie bywa on wiązany z prejudycjalnością prawomocnego orzeczenia (zob. Z. Resich, *Res iudicata*, Warszawa 1978, s. 8 i n. oraz powołana tam literatura). Trafnie jednak podnosi się w nauce, że prejudycjalność nie jest jednym ze skutków prawomocności materialnej (W. Siedlecki, recenzja pracy Z. Resicha, *Res iudicata*, PiP 1979, z. 2, s. 121), a przynajmniej nie jest jej skutkiem bezpośrednim (A. Miączyński, *Z rozważań nad prawomocnością*, SC 1977, t. XXVIII, s. 156). O prejudycjalnej naturze prawomocnego wyroku dla innego postępowania można bowiem mówić tylko w przypadku, gdy w postępowaniu tym występują te same strony albo osoby objęte rozszerzoną prawomocnością orzeczenia, a ponadto gdy pomiędzy prawomocnym orzeczeniem oraz toczącą się sprawą zachodzi szczególny związek polegający na tym, że prawomocne orzeczenie oddziałuje na rozstrzygnięcie toczącej się sprawy (J. Rodziewicz, *Prejudycjalność w postępowaniu cywilnym*, Gdańsk 2000, s. 95).

W wyroku z dnia 13 stycznia 2000 r., II CKN 655/98, Lex nr 51062, Sąd Najwyższy przyjął, że istota mocy wiążącej prawomocnego orzeczenia sądu wyraża się w tym, że także inne sądy, inne organy państwowe, a w przypadkach przewidzianych w ustawie, także inne osoby muszą brać pod uwagę fakt istnienia i treść prawomocnego orzeczenia sądu. Wynikający z niej stan związania ograniczony jest jednak, co do zasady, tylko do rozstrzygnięcia zawartego w sentencji orzeczenia.

Z kolei w wyroku z dnia 12 lipca 2002 r., V CKN 1110/00, Lex nr 74492, Sąd Najwyższy wyraził pogląd, że skutkiem zasady mocy wiążącej prawomocnego wyroku jest to, że przesądzenie we wcześniejszym wyroku kwestii o charakterze prejudycjalnym oznacza, że w procesie późniejszym ta kwestia nie może być już w ogóle badana. Zachodzi tu zatem ograniczenie dowodzenia faktów, objętych prejudycjalnym orzeczeniem, a nie tylko ograniczenie poszczególnego środka dowodowego.

W tej sytuacji wysokość dodatku stażowego należnego powodowi prawomocnie ustalona na poziomie 45% nie mogła być w tym postępowaniu skutecznie podważona. Tak więc wszystkie zarzuty pozwanego w tej kwestii musiały okazać się bezzasadnie.

Mając na uwadze powyższe, wobec bezzasadności apelacji pozwanego, na podstawie art. 385 kpc orzeczono jak w wyroku.

O kosztach zastępstwa procesowego, orzeczono zgodnie z art. 98 k.p.c. oraz § 6 pkt 4 w zw. z § 11 ust. 1 pkt 2 w zw. z §12 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz. U. 2013.490. j.t.).